

Aan de slag met de
Omgevingswet

**Oefencasus DSO: Oefenen met het ontvangen van
verzoeken uit het Omgevingsloket via STAM**
(vergunningaanvragen, meldingen, informatie en
Omgevingsoverleg)

Datum	januari 2021
Status	Definitief
Versie	2.0

Colofon

Projectnaam	Oefencasus DSO: Oefenen met ontvangen van verzoeken uit het Omgevingsloket via STAM
Versienummer	2.0

Inhoud

Inleiding Oefenaanpak 4

Deel 1 Oefencasus en voorbereiding 5

- 1 Scope van de oefencasus 5
- 2 Voor wie is de casus bedoeld? Wat leert u? 6
- 3 Voordat u start met oefenen 6

Deel 2 Oefenen 8

- 4 Vergunningaanvragen en meldingen ontvangen uit het Omgevingsloket 8
- 5 Oefenen met ontvangen en ophalen 8

Inleiding Oefenaanpak

2020 en 2021 staan in het teken van *oefenen*. Het programma Aan de slag met de Omgevingswet ondersteunt bevoegd gezagen bij de voorbereiding (implementatie). Zo kunnen zij in 2022 aan de minimumeisen voor de Omgevingswet voldoen. Oefenen betekent hier: het inregelen, beproeven en bijstellen om de uitvoering van de wet in 2022 te starten.

Deze oefenaanpak is integraal. U komt dus in aanraking met alle aspecten van de Omgevingswet:

- Veranderingen in wet- en regelgeving ('wet')
- Het inrichten van werkprocessen (Anders werken)
- Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Om te kunnen oefenen biedt het programma Aan de slag met de Omgevingswet oefencasussen aan. Deze beperken zich meestal tot een deel van de totale oefenopgave. De oefencasussen kunnen worden uitgebreid met extra oefeningen (groeimodel) van het programma Aan de slag met de Omgevingswet. Gemeenten, waterschappen, provincies, omgevingsdiensten en Rijkspartijen kunnen de casussen ook gebruiken om zelf oefeningen op maat te maken.

Deze oefencasus beperkt zich tot het DSO. U kunt met deze oefencasus oefenen met het ontvangen van verzoeken uit het Omgevingsloket, zoals vergunningaanvragen en meldingen. Hiervoor moet u eerst uw zaak- of vergunningstelsel aansluiten op het koppelvlak STAM (Aanvragen en melden). Daarover leest u ook meer in deze oefencasus.

Deze oefencasus is er 1 in een reeks van 4.

- Deze oefencasus gaat over het oefenen met het ontvangen van verzoeken via de Standaard aanvragen en melden (STAM).
- Een tweede oefencasus behandelt het [publiceren van Omgevingswetbesluiten](#) via de Standaard officiële publicaties met bijbehorende toepassingsprofielen (STOP/TPOD).
- Een derde oefencasus gaat over het [oefenen met het aanleveren van toepasbare regels](#) via de Standaard toepasbare regels (STTR).
- Een vierde en laatste oefencasus gaat in op het [samenwerken via de Samenwerkfunctionaliteit](#) van het DSO.

Deel 1 Oefencasus en voorbereiding

1 Scope van de oefencasus

In deze oefencasus kunt u oefenen met het ontvangen van verzoeken uit het Omgevingsloket. Dit zijn bijvoorbeeld vergunningaanvragen en meldingen. Hiervoor moet u eerst uw zaak- of vergunningsstelsel aansluiten op het DSO. In deze oefencasus leest u ook op hoofdlijnen wat u daarvoor moet doen.

Deze oefencasus beperkt zich tot de context van het DSO. Hij gaat niet inhoudelijk in op het behandelen van vergunningaanvragen of meldingen. U maakt geen gebruik van specifieke content. U kunt de content uit een van de andere [oefencasussen](#) gebruiken.

Deze oefencasus gaat ook niet over de afspraken die overheden met elkaar maken over het behandelen van aanvragen en de termijnen die erbij horen. U maakt deze afspraken met andere betrokken partijen vóór, tijdens of na het werken met deze oefencasus.

Het DSO omvat straks landelijke regels en lokale regels. Het lokale bevoegd gezag is verantwoordelijk voor de lokale regels. Het gaat dan om regels in het omgevingsplan, de omgevingsverordening of de waterschapsverordening. In onderstaande tabel staan de verschillende stappen voor het maken van regels. U kunt zien met welke stap u oefent met deze casus.

	Opstellen juridische regels	Beschikbaar stellen juridische regels	Juridische regels op de kaart in DSO	Juridische regels omzetten in toepasbare regels	Beschikbaar stellen toepasbare regels	Check toepasbare regels in DSO	Aanvragen en indienen in DSO	Ontvangen en behandelen	Toezicht en handhaving
Wet									
Anders werken									
DSO								x	

Toelichting tabel

Na het opstellen van juridische regels zet u deze in de 'Landelijke voorziening bekendmaken en beschikbaar stellen' (LVBB). Deze regels komen dan in het Digitaal Stelsel Omgevingsloket (DSO). Iedereen kan daar de regels bekijken via het onderdeel [Regels op de kaart](#). U vertaalt deze juridische regels in [toepasbare regels](#). Dit betekent dat u vragenbomen maakt voor de vergunningcheck, aanvragen inclusief indieningsvereisten en maatregelen op maat. En dit in begrijpelijke taal. Deze toepasbare regels zet u in de [Registratie toepasbare regels](#). Vervolgens controleert u in het DSO of alles klopt met de juridische regels en of de initiatiefnemers de vragen begrijpen. Daarna kunt u oefenen met een aanvraag of een melding indienen. Deze aanvragen en meldingen gaan vanuit het DSO naar het zaakstelsel van het lokale bevoegd gezag voor afhandeling. Toezichthouders kunnen oefenen met nieuwe of andere regels.

2 Voor wie is de casus bedoeld? Wat leert u?

Doelgroep

Deze oefencasus is bedoeld voor vergunningverleners, toezichthouders, informatiemanagers en beheerders van een vergunning- en/of zaakstelsel.

Bestuurslaag

Deze oefencasus is geschreven voor 1 bestuurslaag, maar van toepassing op alle bestuurslagen (gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk). Ook omgevingsdiensten en samenwerkingsverbanden kunnen oefenen met deze oefencasus.

Leerdoelen

U leert wat nodig is om verzoeken en bijlagen te ontvangen uit het Omgevingsloket, zoals een vergunningaanvraag of melding. Daarna kunt u deze behandelen in uw eigen stelsel.

3 Voordat u start met oefenen

Ga goed voorbereid van start. Alleen dan heeft het oefenen met deze casus meerwaarde voor u.

Stap 1 Aansluiten voorbereiden

Als u aanvragen en meldingen wilt ontvangen en behandelen, moet u eerst uw zaak- of vergunningsstelsel aansluiten op het DSO. Zo kan uw stelsel via elektronisch berichtenverkeer informatie ontvangen en ophalen uit het DSO.

- De handreiking [Kookboek aansluiting DSO-LV](#) beschrijft de mogelijke aansluitscenario's voor organisaties. U kunt deze scenario's gebruiken om zelf een eigen aansluitstrategie te bepalen.

Stap 2 Aansluiten

- Sluit uw stelsel aan via Digikoppeling. Dit is een set van standaarden voor elektronisch berichtenverkeer. Digikoppeling zorgt dat overheden veilig en betrouwbaar informatie met elkaar kunnen uitwisselen.
- Uw zaak- of vergunningsstelsel moet voldoen aan de nieuwe standaard voor het versturen van aanvragen en meldingen. Dit is de [Standaard aanvragen en melden \(STAM\)](#).
- Selecteer een leverancier voor een zaak- of vergunningsstelsel om aanvragen en meldingen te ontvangen en eventueel ook om ze te behandelen. Op het Ontwikkelaarsportaal vindt u een overzicht van [leveranciers die software leveren voor de Omgevingswet](#).
- U kunt [bij het aansluiten hulp krijgen van het aansluitteam van het DSO](#). Uw leverancier kan u hiervoor aanmelden.
- Bij het aansluiten kunt u gebruikmaken van de procesbeschrijving 'Gepland aansluiten'. De procesbeschrijving legt stap voor stap uit wat u en uw leverancier moeten doen. U vindt de procesbeschrijving op het Ontwikkelaarsportaal bij [Vergunningaanvragen en meldingen ontvangen](#).

Meer informatie over [aansluiten om aanvragen en meldingen te ontvangen](#) leest u op [aandeslagmetdeomgevingswet.nl](#).

Lukt het niet snel aan te sluiten maar wilt u wel snel beginnen met oefenen? Dan heeft u 2 mogelijkheden:

- Selecteer een leverancier die u voor een korte periode kan ondersteunen met standaardprocessen, -brieven en -zaaktypen om te oefenen. Op het Ontwikkelaarsportaal vindt u een overzicht van [leveranciers die software leveren voor de Omgevingswet](#).
- Maak een afspraak met een zogeheten integratieleverancier om de Digikoppeling te realiseren. Vraag deze leverancier of hij tijdelijk de berichten van aanvragen en meldingen in de STAM-standaard wil vertalen naar de standaard van het Omgevingsloket online. Dit is de StUF-LVO-standaard. Integratieleveranciers kunnen een volledige integratie verzorgen. U ontvangt dan een pdf van de vergunningaanvraag en van al het andere berichtenverkeer, bijvoorbeeld bij aanvullingen.
Kan de leverancier van uw eigen zaak- of vergunningensysteem de berichten volgens de STAM-standaard ontvangen? Dan kunt u het juiste zaak- of vergunningensysteem aansluiten. Zo kunt u gebruikmaken van alle functionaliteiten.

Stap 3 Oefenen met ontvangen van verzoeken voorbereiden

- Begin bij het oefenen met een eenvoudige aanvraag die u binnen uw eigen organisatie kunt behandelen. U kunt de test daarna uitbreiden met een meervoudige aanvraag. Daarbij moet u samenwerken met andere overheidsorganisaties in de regio, zoals een andere gemeente, waterschap, provincie of Rijksorganisatie. U kunt dan meteen oefenen met de Samenwerkfunctionaliteit van het DSO. Wilt u daar meer over weten? Bekijk dan ook de [Oefencasus DSO: Samenwerken via de Samenwerkfunctionaliteit](#).
- Om aanvragen, meldingen en andere verzoeken te ontvangen, heeft u [toepasbare regels en vragenbomen](#) nodig. Het advies is zo snel mogelijk te oefenen met uw eigen toepasbare regels. Zie hiervoor ook de aparte oefencasus over toepasbare regels.

Let op: Heeft uw organisatie zelf nog geen toepasbare regels gemaakt? Ook dan kunt u oefenen met deze oefencasus. U kunt dan oefenen met Rijksregels. Bijvoorbeeld met een van de bestaande [oefencasussen](#).

- Besteedt u een deel van de behandeling van aanvragen uit aan een andere organisatie? Dan kunt u daarvoor een [behandeldienst instellen](#). Gaat u de behandeling van alle aanvragen en meldingen uitbesteden? Dan hoeft u niet aan te sluiten op het DSO.

U bent nu klaar om te oefenen met het ontvangen van verzoeken.

Deel 2 Oefenen

4 Vergunningaanvragen en meldingen ontvangen uit het Omgevingsloket

Heeft u uw vergunning- of zaakstelsysteem aangesloten op het DSO? Dan kunt u oefenen met het ontvangen van verzoeken uit het Omgevingsloket. Het ontvangen van verzoeken verloopt via elektronisch berichtenverkeer, via verschillende services.

Soorten verzoeken

Initiatiefnemers kunnen verschillende soorten verzoeken indienen via het Omgevingsloket. Er zijn 7 soorten verzoeken vastgesteld voor de Omgevingswet:

- aanvraag vergunning
- melding
- informatie
- informatie ongewoon voorval
- aanvraag maatwerkvoorschrift
- melding gelijkwaardige maatregel
- aanvraag toestemming gelijkwaardige maatregel

Het DSO geeft het type verzoek altijd mee in de berichten die u krijgt of opvraagt bij het DSO.

5 Oefenen met ontvangen en ophalen

Het berichtenverkeer voor het ontvangen en ophalen van verzoeken uit het Omgevingsloket is al ingericht. Het berichtenverkeer verloopt via de standaard STAM. U kunt daar nu al mee oefenen.

Uw zaak- of vergunningsstelsysteem moet bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet de volgende 4 berichten kunnen verwerken:

- 1 Verzoeknotificatie ontvangen
- 2 Verzoek ophalen
- 3 Bevoegd gezag aanpassen
- 4 Verzoek verwijderen

Hieronder leest u een toelichting bij deze berichten. Alle specificaties bij de berichten vindt u in de standaard STAM.

Let op: een aantal leveranciers moet bepaalde onderdelen van het berichtenverkeer nog ontwikkelen. Hieronder staan oefeningen voor alle 4 berichten die u moet kunnen ontvangen en verwerken in uw vergunning- of zaakstelsysteem.

Let op: u moet of uw vergunning- of uw zaakstelsysteem aansluiten op het DSO. Dat stelsysteem moet ervoor zorgen dat u het verzoek eventueel verder kunt behandelen in een ander stelsysteem.

Meer informatie over het [ontvangen van vergunningaanvragen en meldingen](https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl) leest u op aandeslagmetdeomgevingswet.nl.

Oefening 1: oefen met het ontvangen van een verzoeknotificatie

Dien voor deze stap zelf een verzoek in via het Omgevingsloket bij uw eigen organisatie.

U krijgt dan in uw zaak- of vergunningsstelsel een bericht van het DSO dat er een verzoek klaar staat. Dit bericht heet ook wel verzoeknotificatie of triggerbericht. Uw lokale vergunning- of zaaksysteem kan met dit bericht het verzoek ophalen uit de werkmappij in het digitaal stelsel.

In de verzoeknotificatie staan de gegevens die het systeem nodig heeft om het verzoek op te halen. U krijgt in deze gevallen een verzoeknotificatie:

- Omgevingsoverleg: een initiatiefnemer start een Omgevingsoverleg (vooroverleg).
- Initiëren: een initiatiefnemer dient een verzoek in als start van het behandelproces.
- Aanvullen: een initiatiefnemer doet een aanvulling op een eerder ingediend verzoek.
- Intrekken: een initiatiefnemer trekt het verzoek in.

Het versturen van de verzoeknotificatie gaat via de service [Verzoeknotificatie ontvangen](#). Meer over deze service leest u op het Ontwikkelaarsportaal.

Oefening 2: oefen met het ophalen van een verzoek

In deze stap haalt uw zaak- of vergunningsstelsel het verzoek op.

Dit gaat via elektronisch berichtenverkeer, via de service Verzoek afhandelen. In het verzoek dat u ophaalt, staan de vragen en antwoorden van het verzoek, zoals de vergunningaanvraag of melding. En de links naar de documenten die u als initiatiefnemer heeft toegevoegd.

U krijgt de informatie als xml-bestand en als publiceerbaar pdf-bestand. Het pdf-bestand bevat niet alle informatie uit de aanvraag. Privacygevoelige en bedrijfsgevoelige informatie is daar zoveel mogelijk weggelaten. De documenten kunt u ook via de links downloaden.

Meer informatie over de service [Verzoek afhandelen](#) leest u op het Ontwikkelaarsportaal.

Oefening 3: oefen met het aanpassen van het bevoegd gezag

In deze stap verandert u het bevoegd gezag van een verzoek. Dit doet u als uw organisatie een verzoek heeft ontvangen waarvoor u niet zelf het bevoegd gezag bent.

U past het bevoegd gezag aan in uw eigen zaak- of vergunningsstelsel. Hiervoor is het organisatie-identificatienummer (OIN) van het juiste bevoegd gezag nodig. Het aanpassen van het bevoegd gezag gaat ook via de service Verzoek afhandelen.

Het nieuwe bevoegd gezag krijgt dezelfde verzoeknotificatie. Alleen deze elementen zijn anders:

- bevoegdGezag
- uitvoerendeInstantie (alleen als er een behandeldienst is ingesteld)

Als het nieuwe bevoegd gezag het verzoek ophaalt, staan in het xml-bericht van het verzoek ook de elementen bevoegdGezagHistorie en uitvoerendeInstantieHistorie.

Oefening 4: oefen met het verwijderen van een verzoek

In deze stap oefent u met het verwijderen van een verzoek uit de werkmappij van het DSO. Dit doet u via uw eigen zaak- of vergunningsstelsel. U kunt een verzoek verwijderen als uw organisatie het verzoek heeft afgehandeld en heeft gearhiveerd.

Het verwijderen van een verzoek gaat via de service [Verzoek afhandelen](#). Meer informatie over deze service leest u op het Ontwikkelaarsportaal.

Als u het verzoek heeft verwijderd uit de werkmap, is het voor de initiatiefnemer nog niet verwijderd. Die kan het verzoek nog terugvinden via Mijn Omgevingsloket (in de projectmap).